

הרצאה מס' 11

פקודות DDL (המשך):

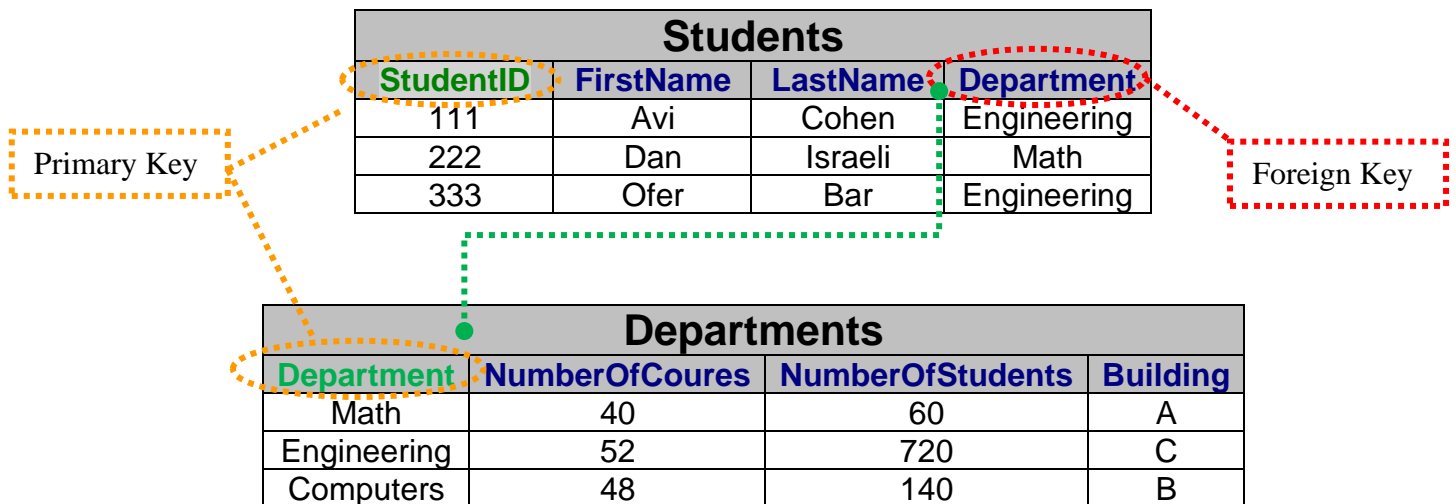
חזרה על פקודות שיעור קודם:

- 1) מפתח ראשי (Primary Key) – שדה או אוסף שדות המזהים באופן מינימאלי ויחיד"ע רשומה בטבלה.
- 2) מפתח זר (חיצוני – Foreign Key) – שדה או אוסף שדות המצביעים על מפתח ראשי בטבלה אחרת.

הפקודות להיום:

- 3) אינדקס
- 4) הגבלות/אילוצים (Constraints)
- 5) עדכון סכמה קיימת (Alter)

1+2 מפתח ראשי ומפתח זר - רענון

- בטבלת סטודנטים, שם המחלקה הינו מפתח זר לטבלת מחלקות (כיוון ששדה זה מהווה מפתח ראשי בטבלת מחלקות).
- נוכל לראות שבהפניה של מפתח זר, נוצר קישור (לינק) בין 2 טבלאות (בירוק) כאשר בצד אחד מופיע שדה המהווה מפתח ראשי בטבלה אחת (מוקף בכתום) – שדה זה הופך להיות מפתח זר בטבלת השנייה (מוקף באדום).

3) אינדקס

אינדקס – רכיב מסוג DDL המשמש להשגת מהירות אופטימאלית בנגישות למידע.

דוגמא: נתונה השאילתא הבאה שמטרתה לשלוף את המחיר של זוגות הנעליים הנמצאים בטבלת הקניות המצורפת, כאשר ידוע ששדה המפתח בטבלה הוא **BarCode**.

```
SELECT Price
FROM Shopping
WHERE product = 'Shoes'
```

Shopping			
BarCode	StoreName	Product	Price
289	ZARA	Shirt	120
281	Ralph Lauren	Shoes	350
476	Hugo Boss	Jeans	750

ניתן לראות שבטבלת **Shopping** קיימות חנויות בגדים שונות ומוצרים שונים (המסודרים בסדר אקראי לחלוטין) ולכן על מנת למצוא את הרשומות העונה על תנאי ה **Where** נצטרך לעבור על כל רשומות הטבלה.

בעיה:

אך מה היה קורה אילו הטבלה הייתה מכילה 10,000 רשומות – היינו צריכים לעבור סדרתית על כל הרשומות שכן יתכן שבחנות נוספת נרכשו נעליים (יתכנו חזרות בעמודה שאינה מפתח ראשי) ולכן במצב זה התהליך לא כל כך יעיל ועלול לקחת הרבה מאוד זמן שכן פקודת ה **Where** תהיה חייבת לעבור על כל הרשומות בטבלה בכדי לאתר את הרשומות שעונות על התנאי.

פתרון: שימוש באינדקס!

פתרון

- האינדקס מהווה טבלת מידע המאפשרת גישה ישירה לרשומות (אם ניתן אז על-פי מפתח), מבלי שיהיה צורך לסרוק את כל הרשומות בטבלה, וזאת באמצעות התאמה בין המפתח של הרשומה לבין כתובתה באמצעי האחסון, בפועל האינדקס מכיל קישורים לטבלאות שונות, כאשר הקישורים יוצרים מיפוי של המידע היושב בזיכרון.
- האינדקס ממין את הערכים - באופן זה, גישה לרשומה ספציפית דרך האינדקס של אותה רשומה דורשת רק חיפוש ברשימה ממוינת (האינדקס) – מהלך מהיר משמעותית, ולכך קיימים אלגוריתמים יעילים מאוד. זאת, בניגוד לחיפוש הרשומה עצמה באמצעי האחסון, מהלך שעשוי להיות ארוך ומאוד לא יעיל כאשר כמות הרשומות המאוחסנות הינה גדולה.
- האינדקסים יכולים להוריד משמעותית את כמות המידע שתטען לזיכרון במטרה להחזיר את התשובה לשאלתא שהורצה (ללא אינדקסים בכל פעם שמשתמש היה בוחר סט שורות מטבלה, היה צורך לסרוק את כל הטבלה כדי להשלים את בקשת המשתמש. התוצאה הייתה ביצועים נמוכים במיוחד כשמדובר בטבלאות גדולות). בפועל האינדקסים מונעים את הצורך לבצע פעולות רבות הגוזלות זמן של סריקת טבלאות (וזאת על ידי הצגת טבלאות במספר צורות חלופיות ויעילות ברמה ארגונית. אינדקסים בנויים משימוש בסט עמודות אשר באופן מיוחד מזהים סט מידע).

(א) יצירת אינדקס:

- בניית האינדקס נעשית ע"י ה DBMS וגוזלת משאבים בעת פעולת היצירה עצמה.
- יצירת אינדקס בטבלה קיימת, תאפשר לאתר שורות מידע במהירות וביעילות רבה יותר.

```
CREATE INDEX index_name
ON table_name ( col1, col2, ..., coln )
```

שם האינדקס החדש

שם הטבלה שעליה נרצה להוסיף אינדקס חדש

שם העמודות בטבלה שיהיו את האינדקס

רואי זרחיה - כל הזכויות שמורות ©

לאור העובדה שמטרת האינדקס הינה שיפור ביצועים אזי

מומלץ לשים אינדקסים על עמודות שכמות החיפושים עליהם הינה גבוהה.

דוגמא: נוכל ליצור אינדקס לטבלת Students עבור עמודת LastName וזאת בכדי שנוכל לשלוף סטודנטים לפי שמות משפחה בצורה מהירה ויעילה יותר:

```
CREATE INDEX StudentIndex  
ON Students (LastName)
```

הערה: עבור מקרה שבו שמות הסטודנטים יושבים בשתי עמודות שונות (שם פרטי ושם משפחה) היינו יכולים ליצור את האינדקס כך:

```
CREATE INDEX StudentIndex2  
ON Students (LastName, FirstName)
```

הערות

- ניתן ליצור אינדקסים על עמודה אחת או מספר עמודות כאשר כל אינדקס מקבל שם ייחודי משלו.
- TRADEOFF - חשוב להבין שביצוע פעולת Update לטבלה הכוללת אינדקסים תיקח זמן רב יותר מאשר ביצוע עדכון לטבלה ללא אינדקסים וזאת בשל העובדה שיש צורך לעדכן גם את האינדקסים עצמם בעת עדכון הטבלה (כנ"ל לגבי פעולת Insert או פעולת Delete).
- המשתמש שירצה לבצע שליפה מבסיס הנתונים אינו רואה את האינדקס וזאת כי האינדקס נמצא מאחורי הקלעים ומטרתו היא שיפור ביצועי השליפות.

(ב) מחיקת אינדקס:

```
DROP INDEX index_name
```

(4) הגבלות/אילוצים (Constraints)

אילוצים כופים אמינות ודואגים לשלמות המידע בטבלאות מסד הנתונים. אילוצים בדרך כלל מתווספים בשלב יצירת הטבלה, קרי Create Table וניתן למקד אותם ברמת העמודה או הטבלה.

סוגי האילוצים העיקריים:

1. **בעל ערך שאינו Null** : משתמשים באילוץ זה כדי לוודא שעמודה לא מכילה ערכי Null ("שדה חובה")
2. **מפתח ראשי (primary key)** : מבטיח מצב שבו לכל טבלה קיים מפתח אחד ויחיד שאינו NULL. (אגב, הגדרת מפתח ראשי יוצרת אוטומטית אינדקס ייחודי לטבלה).
3. **מפתח זר (foreign key)** : מפתח זר קושר עמודה אחת או יותר בטבלה עם המפתח הראשי שהוגדר בטבלה אחרת. אילוץ מפתח זר מבטיחים שלמות נתונים בין שתי טבלאות. לדוגמא: נשתמש במפתח זר כדי לוודא שמספר מחלקה אליה רשום סטודנט בטבלת סטודנטים מייצגת באמת מחלקה הקיימת בטבלת מחלקות.
4. **אילוץ בדיקה (check)** : מחייב אמינות תחום הערכים (domain integrity) על ידי קביעת תחומי ערכים אשר יכולים להיות מוכנסים לעמודה (עמודה יכולה להיות בעלת אילוץ בדיקה אחד או יותר). לדוגמא: ניתן להשתמש באילוץ בדיקה כדי לוודא שעמודה מקבלת ערכים בטווח מסוים.
5. **# ערך ברירת מחדל (default)** : מאפשר לקבוע ברירת מחדל לשדה במקרים בהם לא יוכנס ערך לשדה זה. לדוגמא: ניתן להכניס את הערך "0" לשדה ניסיון כאשר לא ידוע אם למועמד יש ניסיון (במקום ברירת המחדל הכללית שהיא NULL). במקרה בו ידוע מועמד שיש לנו ניסיון, מספר שנות הניסיון שלו ידרסו את הערך "0".

דוגמא: יצירת טבלה חדשה עם מפתחות ואילוצים (Constraints):

```
CREATE TABLE Workers
(
  ID          INT    PRIMARY KEY,
  Name       TEXT(20) NOT NULL,
  StartDate  DATE,
  Address    TEXT(30),
  Phone      TEXT(12) NOT NULL,
  Height     FLOAT,
  Weight     FLOAT  CHECK(Weight Between 50 and 150),
  Experience INT    DEFAULT 0,
  Department_ID INT REFERENCES Departments (Dep_ID) ON DELETE CASCADE,
  FOREIGN KEY (Department_ID)
);
```

הנחה: טבלת מחלקות קיימת כבר ב DB

Departments			
Dep_ID			

בדיקת ערכים – יסכים לקבל רק אנשים שמשקלם בטווח שבין 50 ל 150

ערך 0 כברירת מחדל

- כל עובד (מטבלת workers) חייב להיות משויך למחלקה בטבלת מחלקות (Departments) ולכן קוד מחלקה הוא **מפתח זר** בתוך טבלת Workers.
- כיוון שכל עובד מקושר לטבלת מחלקות, אזי **ברגע שיחליטו על סגירת מחלקה מסוימת** (מחיקת המחלקה ממסד הנתונים) תופעל פעולת המחיקה "ON DELETE CASCADE" שתגרור את מחיקת העובדים השייכים למחלקה זו בצורה אוטומטית.
- **הערה:** הקשר בין 2 המחלקות הינו: שדה Dep_ID שהוא מפתח ראשי בטבלת מחלקות מחובר לשדה Department_ID בטבלת עובדים שבה הוא מהווה מפתח זר.

5) עדכון סכמה של טבלה קיימת ע"י פקודת Alter

ראינו איך יוצרים טבלה חדשה ב SQL ע"י פקודת Create Table ובתרגול האחרון ראינו איך ניתן לבצע שינויים במבנה הטבלה ע"י חלון Edit Table, כעת נלמד איך ניתן לבצע הוספת מבנה בטבלה (תוספת לסכמה הקיימת) ע"י פקודה:

הוספת עמודות/הגבלות לסכמה הקיימת תבוצע ע"י פקודת ALTER.

- ניתן להוסיף עמודות חדשות בסוף הסכמה הקיימת.
- ניתן להוסיף הגבלות ע"ג עמודות קיימות.

ALTER TABLE Employees

ADD

```
(  
  Bonus INT CHECK( Bonus <> 666 ),  
  BirthDate DATE  
);
```

הוספת עמודת בונוס לטבלת עובדים עם הגבלה על סכומה (לסוף הסכמה)

הוספת עמודת תאריך לידה לטבלת עובדים (לסוף הסכמה)